

великої кількості ризиків, їх називають сільськогосподарськими ризиками. Саме ці ризики є першорядними факторами при прогнозуванні фінансового стану та фінансових результатів діяльності підприємств галузі агропромислового комплексу. Існує кілька груп методів прогнозування показників, що характеризують рівень фінансового стану та фінансові результати діяльності сільськогосподарських підприємств. До таких методів відносять: методи прямого асортиментного рахунку, поєднаного і укрупненого розрахунку, а також економіко-математичні методи, які засновані на побудові певної економічної моделі з урахуванням різних факторів функціонування сільськогосподарського підприємства.

Планування і прогнозування є важливими функціями управління сільськогосподарськими підприємствами в сучасній економіці, тому їх відсутність означає переважання саморегулюючих факторів. У зв'язку з цим, впровадження на сільськогосподарських підприємствах системи планування і прогнозування, заснованої на застосуванні новітніх інструментів управління, таких як маркетинг, логістика та бізнес-планування, а так само пошук напрямів вдосконалення цих процесів є актуальним завданням, вирішення якого дозволить таким підприємствам ефективно управляти власними ресурсами. Удосконалення методів планування і прогнозування, як елементів управління на рівні сільськогосподарських підприємств, є об'єктивною необхідністю.

Джерела та література

1. Економіка підприємства: підручник/Г. О. Швиданенко, В. Г. Васильков, Н. П. Гончарова та ін.; за заг. ред. Г. О. Швиданенко. Київ: КНЕУ, 2009. 598 с.
2. Осовська Т. В., Осовський О. А. Менеджмент організацій: навч. посіб. Київ: Кондор, 2005. 853 с.
3. Кузьмін О. Є., Олесків І. Б. Прогнозування економічних показників діяльності підприємства на засадах узгодження інтересів груп економічного аналізу. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 9 (147). URL: file:///C:/Users/Admin/Desktop/ape_2013_9_34.pdf (дата звернення: 14.10.2020).
4. Цмоць О. І. Прогнозування фінансового стану підприємства за допомогою штучних нейронних мереж. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21.9. С. 347–352.
5. Дейнега І. О., Дейнега О. В. Ентропія в діяльності підприємства: суть та основні підходи до оцінювання. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»*. *Логістика*. 2018. № 892. С. 56–64.

Вавриньчук А. – студентка

Науковий керівник: д. е. н., проф.

К. Васьківська

Львівський національний університет
імені Івана Франка, м. Львів, Україна

Співпраця територіальних громад і органів влади

Створення економічних умов для економічного розвитку територіальних громад є одним із вагомих завдань економічної політики регіонів. Вирішення таких завдань вимагає відповідних теоретико-методичних основ та ефективного, гармонізованого з міжнародною європейською фінансово-кредитною системою механізму фінансового забезпечення функціонування територіальних громад. Умови функціонування територіальних громад зазнали значних змін під впливом цілого спектра політичних, економічних, екологічних, природничих, соціальних чинників. Дія цих чинників зумовила зростання нерівномірності економічного розвитку як територіальних громад, так і регіонів в цілому.

Сьогодення вимагає зміни пріоритетів у соціально-економічному розвитку територіальних громад. Саме досягнення економічного зростання територіальних громад дозволить забез-

печити виконання покладених на органи влади як економічних, так і соціальних функцій, що і підкреслює складність та актуальність досліджуваної проблеми [3, 7–8].

Конституцією затверджено основне положення, яке є фундаментом у побудові Української держави: джерелом державної влади є народ. Логічним є його продовження: народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Відповідно до ст. 140 Конституції України, місцеве самоврядування є правом територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Конституцією та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» надається визначення поняття «територіальна громада», під якою розуміють сукупність жителів, об'єднаних постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр. Таке тлумачення категорії «територіальна громада» у вітчизняній політико-правовій практиці відповідає передусім історичній традиції українського народу (організація місцевого самоврядування в Київській Русі, Магдебурзьке право в містах середньовічної України, яке базувалося на правах громад тощо) [2].

Прерогатива у вивченні феномену громади надається дослідженню соціальних відносин, характерних для конкретних груп і більш великих соціальних утворень як всередині самої спільноти, так і у відносинах з зовнішнім середовищем. Відбувається вивчення громади як певного способу життя з акцентуацією уваги на культурних особливостях її розвитку. Передбачається вивчення спільноти як спільноти в природно-географічному просторі. Увага звертається передусім на просторове розміщення, вплив природних факторів на характер та умови діяльності, взаємозв'язки всередині.

Можна стверджувати, що, територіальна громада – це природно сформована людська спільнота, членами якої є фізичні особи (громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства, переміщені особи та біженці), які проживають, працюють чи володіють нерухомим майном на спільній території, у межах одного або кількох населених пунктів з єдиним адміністративним центром, характеризується сукупністю сталих зв'язків і спільних інтересів у питанні власного життєзабезпечення та є представником місцевої спільноти на політичній арені, є власником комунального майна на цій території та платником місцевих податків і зборів.

Комплексний аналіз поняття «територіальна громада», його визначення, дослідження дій і можливостей громад вітчизняними економістами не спростовують той факт, що хоча і в юридичному аспекті існування територіальної громади обґрунтоване та конкретно визначені рамки її функціонування як суб'єкта управлінських відносин та економічного розвитку, проте фактично територіальні громади володіють лише «муніципальною правоздатністю», маючи комплекс муніципальних прав і свобод, але не усвідомлюючи себе носіями цих прав і свобод [1].

Право територіальних громад самостійно вирішувати питання місцевого розвитку, визначене Конституцією України та іншими законодавчими актами, у більшості спільнотах залишається нереалізованим, а задеклароване в законодавстві самоврядування територіальної громади трансформується в самоврядування органів влади.

Отже, питання децентралізації та становлення ефективного місцевого самоврядування можливе лише при функціонуванні дієвих та успішних у своєму розвитку територіальних громад. На сьогодні в Україні це питання залишається відкритим і потребує досліджень, аналізу, а передусім практичних кроків щодо забезпечення формування громад як суб'єктів самоврядування. Щодо проведеного дослідження, можна зробити такі висновки: – територіальні громади в Україні як дієві суб'єкти самоврядування перебувають лише в зародковому стані, характеризуючись як неготовністю їх членів до повної та постійної участі у розвитку території та спільноти, так і неготовністю держави до таких кроків; – юридичний аспект визначення територіальних громад характеризується недосконалістю та потребою доопрацювання та уточнення; – вивчення поняття українськими вченими відбувається на фундаменті західної економічної науки та потребує пристосування теоретичних рекомендацій розвитку громади до українських соціально-економічних реалій.

Джерела та література

1. Березинський В. П. Територіальна громада як агент політичної самоорганізації. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія*. 2013. Т. 21. Вип. 23 (1). С. 77–84. URL: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vdufsp_2013_21_23\(1\)_17.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vdufsp_2013_21_23(1)_17.pdf) (дата звернення: 23.09.2020).
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>
3. Васьківська К., Лозінська Л., Галімуков Ю. Управління економічним потенціалом підприємства сільських територіальних громад в умовах змін. *European journal of economics and management*. Vol. 6. Issue 4. P. 89–92. URL: <https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=rm&ogbl#sent/KtbxLvHPvXDDgXcvjgFpwbjsjQLWzwBLJV?projector=1&messagePartId=0.2>

Вишнеvsька О. – к. с.-г. н., доц.
Київський кооперативний інститут
бізнесу і права, м. Київ, Україна

Управління конкурентоспроможністю підприємств

Незадовільний стан розвитку економіки України значною мірою спричинений недостатньо міцними конкурентними позиціями вітчизняних суб'єктів бізнесу як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Вітчизняну економіку можна охарактеризувати як таку, що орієнтована на підвищення рівня ефективності, тоді як економічно розвинуті держави в якості пріоритету обирають інноваційний розвиток, основним параметром оцінки якого є конкурентоспроможність. Оскільки рівень показників, які лежать в основі конкурентоспроможності країни (зокрема, рівень розвитку бізнесу), визначається на мікрорівні, підвищення рейтингу України в межах світового простору вимагає формування прийняттого рівня конкурентоспроможності окремих суб'єктів підприємництва.

Управління конкурентоспроможністю підприємств в нинішній час є досить важливим питанням, тому що для компанії завжди дуже вагомим є підтримувати високий рівень життя на ринку та створювати нові перспективи для розвитку. Стабільний розвиток компаній на ринку можна забезпечити лише шляхом вивчення внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства та створення й реалізації його конкурентних переваг. Для того щоб реалізувати конкурентні переваги завжди необхідна грамотно розроблена стратегія для підприємства.

Знаючи про недоліки і про необхідність інтегрування в європейський економічний простір можна сказати, що універсальною стратегією розвитку країни буде виступати реалізація конкурентних переваг на внутрішньому та зовнішньому ринках. А для того щоб скористатися цими перевагами необхідно вирішити проблеми пов'язані з їх реалізацією, тобто удосконалити існуючі або знайти нові підходи управління конкурентоспроможністю. Це дозволить задовольнити не лише виживання в нестійких економічних умовах, а й забезпечити ефективну систему управління конкурентоспроможністю на подальшу перспективу.

Конкуренція є центром ваги всієї системи ринкового господарства. Вона генерує дійові стимули для покращення діяльності господарюючого суб'єкта [1, 5]. Вона є рушійною силою розвитку суб'єктів і об'єктів управління, суспільства в цілому. Сучасна державна політика у створенні конкурентних переваг має зосереджувати зусилля, насамперед, на тих напрямках, де роль держави незамінна – на розвитку загальної інфраструктури, освіти, науки, створенні цивілізованого нормативно-правового поля конкуренції.

Одним з регуляторів пропорцій суспільного виробництва є економічна конкуренція. Вона є чинником утворення середньої норми прибутку, формування ринкової вартості товару, диференціації товаровиробників за доходами, реалізації матеріального інтересу товаровиробників. Вона розглядається як оптимальний засіб забезпечення попиту й пропозицій в економіці та задоволення інтересів споживачів і всієї економіки в цілому.